

Posudek vedoucí na diplomovou práci Karolíny Vyskočilové

„Tvorba specializovaného korpusu banátské češtiny a jazyková analýza vybraných jevů“

Karolína Vyskočilová ve své diplomové práci systematicky pokračuje ve výzkumu tématu banátské češtiny a v tvorbě korpusu banátské češtiny, s nímž započala již v bakalářském studiu. Těžištěm předkládané diplomové práce je výstavba korpusu banátské češtiny pomocí upravených postupů standardních v Českém národním korpusu. Autorka rozšířila objem materiálu oproti bakalářské práci na dvojnásobek, zkvalitnila zpracování těchto dat (jednotný přepis materiálu a správnost korpusové anotace) a funkčnost korpusu pro lingvistický výzkum ověřila několika sondami do používání vybraných jazykových jevů v banátské češtině (konkrétně v řeči česky mluvících obyvatel vesnice Bígr). Korpus by měl být zveřejněn do konce roku 2014.

Teoretická část má některé cenné oddíly, například část, v níž autorka stručně představuje všechny kvalifikační práce z České republiky vzniklé v posledních deseti letech, jež se zabývají banátskou češtinou z jazykovědného hlediska, nebo úplný přehled všech specializovaných korpusů mluvené češtiny. Kapitola věnovaná sběru materiálu a výstavbě korpusu je názorným dokladem reálných obtíží, jež musí překonávat nadšený badatel, který se rozhodne sám vybudovat specializovaný mluvený korpus, a může být tudíž do budoucna užitečný pro jeho následovníky. V poslední části se autorka věnuje těm jevům bígerské češtiny, které se v dřívějších pracích o banátské češtině včetně autorčiny bakalářské práce ukázaly jako typické (například přivlastňovací zájmena nebo příklonky), a srovnává je s distribucí v mluvených korpusech ORAL. Právě ve srovnání s bakalářskou prací tato kapitola ukazuje, jak výrazně autorka od bakalářské práce pokročila ve znalosti metod kvantitativní analýzy korpusového materiálu. Předkládaná práce celkově představuje velice kvalitní odborný výstup, který je v mnohém širší než vlastní text a jenž si žádal vysoké autorčino nasazení po stránce schopnostní (nutná znalost lingvistiky a IT zároveň), časové (sběr nahrávek, kontrola přepisu apod.) i organizační (koordinace přepisu nahrávek a jeho kontroly).

K práci předkládám několik připomínek a dotazů:

1. Na str. 44 i jinde autorka zmiňuje technické problémy, kvůli nimž se nepodařilo dospět k anotaci subkorpusu BANÁT2014, aniž by byly blíže vysvětleny. Prosím autorku, aby u obhajoby popsala důvody těchto obtíží a jestli se nějak vztahovaly přímo k charakteru banátské češtiny nebo formě přepisu apod.
2. V části věnované výstavbě korpusu BANÁT autorka zmiňuje, že z druhého výjezdu bylo do současného korpusu zahrnuto pouze 9,5 hodiny nahrávek z cca 20. Když v závěru práce autorka navrhuje další možné rozšíření korpusu v budoucnu, uvádí nahrávky jiných badatelů či studentů z jiných vesnic. Zajímalo by mne, kdy dojde ke zpracování zbývajících materiálů sebraného v Bígru v roce 2014 a zda bude do korpusu zařazen.
3. V příloze č. 1, uvádějící transkripční pravidla pro přepis nahrávek pro korpus BANÁT, autorka v pasážích věnovaných specificky korpusu banátské češtiny pracuje s termínem hovorová čeština, přičemž příkladové výrazy jsou z obecné češtiny. V tomto smyslu se s termínem „hovorové výrazy“ pracuje nestandardně i ve výkladu na straně 44. Zajímalo by mě, nakolik toto bylo autorčino vědomé rozhodnutí (kvůli srozumitelnosti návodu pro přepis), jaké jsou pro něj důvody a dále jak pak autorka postupovala při kontrole přepisu, tj. jak si vymezovala danou kategorii a stanovovala její hranice.

V práci se vyskytují drobné chyby (např. na str. 24 se korpusy SYN přisuzují neprávem ÚČJTK, nikoliv ÚČNK nebo na str. 25 je v souvětí *Křen nicméně tato kritéria nepokládá pomocné sloveso* v singuláru

místo v plurálu *je – jsou důsledná*, na str. 27 se u práce Křivana a Zíkové mylně uvádí datace 1994), ale jejich míra je přijatelná. Jedinou systematickou pravopisnou chybou v celé práci je absence čárek v souvětích s důsledkovým poměrem mezi větami hlavními, pokud spojovací výraz s důsledkovým významem obsahuje spojku *a* v iniciální pozici.

Celkové hodnocení: Práce splňuje požadavky kladené na práce diplomové a doporučuji ji k obhajobě s navrhovaným hodnocením výborně.

V Plzni dne 9. 9. 2014

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.